

Raadsvoorstel

17int00101

Datum raadsvergadering : 23 maart 2017

Onderwerp : Garantstelling aan AGEM Gemeenten B.V.

Voorgestelde beslissing:

1. Instemmen met garantstelling aan AGEM Gemeenten BV voor een lening à € 143.440,- die AGEM Gemeenten BV aan zal gaan ten behoeve van de levering van duurzame energie aan de gemeente.

Aanleiding

De gemeenten in de Achterhoek hebben uitgesproken dat zij duurzame energie zoveel mogelijk uit de eigen regio afkomstig willen afnemen om te voorzien in de eigen energievraag. De AGEM is opgericht door en is eigendom van de Achterhoekse gemeenten, maar dezelfde Achterhoekse gemeenten nemen op dit moment zelf geen energie af bij AGEM. Hierin willen we verandering brengen.

De huidige overeenkomst voor levering van elektriciteit en gas loopt eind 2017 af. Om per 1 januari 2018 energie af te kunnen nemen bij AGEM is het noodzakelijk om nú zaken te regelen.

Een eerste benodigde stap is het oprichten van een nieuwe BV (AGEM Gemeenten BV) onder de AGEM coöperatie, die de energielevering aan de gemeenten vanaf 1 januari 2018 gaat verzorgen.

Naast de energielevering gaat AGEM Gemeenten BV ook advies verstrekken aan de gemeenten over energiebesparing en duurzame energieopwekking.

AGEM Gemeenten BV gaat tegen marktconforme prijzen 100% duurzame energie leveren, die op termijn volledig uit de regio Achterhoek komt. Het gaat om de levering van elektriciteit en gas (aardgas en indien voorradig groengas) voor gemeentelijk gebruik (denk aan alle gemeentelijke gebouwen, openbare verlichting, pompen- en rioolgemalen, verkeersregelinstallaties, evenementenaansluitingen, e.d.). Voor alle Achterhoekse gemeenten gezamenlijk gaat het om zo'n 24 miljoen kWh elektriciteit en 2,5 miljoen m³ gas (ter waarde van ca. € 4.000.000,- per jaar).

Om de levering van duurzame energie door AGEM Gemeenten BV mogelijk te maken, is het nodig dat de gemeente garant staat voor een lening.

Wat wordt met beslissing bereikt

- De gemeente Oude IJsselstreek neemt vanaf 1 januari 2018 duurzame energie, zoveel mogelijk lokaal geproduceerd, af van AGEM Gemeenten B.V..

Argumenten om in te stemmen met voorgestelde beslissing(en)

1.1 *Het inkopen bij AGEM Gemeenten BV draagt bij aan onze energieneutraliteitsambitie.*

Door het inkopen van energie bij AGEM Gemeenten BV leveren we een structurele bijdrage aan de ambitie om energieneutraal te zijn in 2030. Door het vergroten van de vraag naar regionaal opgewekte duurzame energie zal logischerwijs het aanbod hiervan ook groeien.

We stellen hierbij wel de voorwaarde dat er geleverd wordt tegen marktconforme prijzen. Aanvankelijk zal AGEM een belangrijk deel van de energie inkopen (aanbesteden) op de internationale energiemarkt (waardoor marktconforme tarieven worden gerealiseerd), maar na enige tijd zal een steeds groter deel worden geleverd vanuit duurzame Achterhoekse bronnen. Hierbij wordt onderhandeld over de prijs. AGEM Gemeenten BV dient hierbij te waarborgen dat er marktconforme tarieven worden gerealiseerd.

1.2 *Energie inkopen bij AGEM Gemeenten BV draagt bij aan de Achterhoekse economie.*

Door energie af te nemen bij AGEM Gemeenten BV blijft de financiële marge voor de energielevering (en de daarbij horende werkgelegenheid) in de Achterhoek. Deze winstmarge kan vervolgens weer ingezet worden in de eigen regio, bijvoorbeeld in nieuwe duurzame energie-opwekprojecten.

1.3 *We vervullen een voorbeeldfunctie door zelf onze energie af te nemen bij AGEM (Gemeenten BV).*

Het is moeilijk uit te leggen dat de gemeenten het bedrijfsleven en de burgerij oproept om energie uit duurzame bronnen in de Achterhoek af te nemen via AGEM, terwijl zij zelf bij landelijke of internationale bedrijven inkoopt. De gemeenten maken een belangrijk statement door zelf als klant op te treden en de volledige energiebehoefte bij AGEM (Gemeenten BV) onder te brengen.

1.4 Het betekent een impuls voor AGEM als facilitator en aanjager van (o.m.) duurzame energieopwekking.

De gemeenten worden gezamenlijk een grote nieuwe klant van AGEM, wat een nieuwe impuls voor AGEM als facilitator en aanjager van de energietransitie betekent. Dit kan worden versterkt als door de voorbeeldfunctie van de gemeenten ook de burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties mee gaan doen met de Achterhoekse energietransitie.

1.5 Niet AGEM maar AGEM Gemeenten BV wordt onze energieleverancier.

De opdracht kan vanwege de omvang (hoeveelheid te leveren energie) niet onderhands (één op één) aan AGEM verstrekt worden. De opdracht zou Europees aanbesteed moeten worden. De opdracht kan echter wel quasi-inbesteed worden bij een BV dat onderdeel is van de coöperatie AGEM, in casu AGEM Gemeenten BV. Deze nieuwe BV wordt 100% eigendom van de coöperatie AGEM en dus van de acht gemeenten. Het verlenen van een opdracht aan deze eigen BV wordt gezien als een interne opdrachtverlening binnen de organisatie van - in dit geval - de gemeenten.

1.6 AGEM heeft onvoldoende werkkapitaal om de inkoop van energie voor te financieren.

Voor de in- en verkoop van energie is werkkapitaal nodig. De energie wordt immers ingekocht vóór dat deze weer wordt verkocht. Om de hoogte van het werkkapitaal te kunnen bepalen is een liquiditeitsbegroting opgesteld. Hierin zijn de volgende punten meegenomen. Inkoop energie; waarborg; seizoenspatroon; verkoop energie; netbeheerkosten; energiebelasting, BTW en een buffer van 20% voor eventuele prijsstijging. Bekijken we de liquiditeitspositie over een periode van 3 jaar dan komt daaruit naar voren dat er vanaf eind 2017 behoefte is aan een werkkapitaal van € 800.000,-. Bijlage 1 geeft een overzicht van het benodigde werkkapitaal. Aanvankelijk zal AGEM een belangrijk deel van de energie inkopen op de internationale energiemarkt, maar na enige tijd zal een steeds groter deel worden geleverd vanuit duurzame Achterhoekse bronnen.

1.7 De gemeenteraad is bevoegd om te beslissen over de garantstelling.

De gemeenteraad is op grond van het Treasurystatuut bevoegd te beslissen over garantstellingen. De gemeente mag leningen of garanties uit hoofde van de publieke taak uitsluitend verstrekken aan door de gemeenteraad goedgekeurde derde partijen. In dit raadsvoorstel wordt de raad gevraagd in te stemmen met de garantstelling aan AGEM gemeenten BV. ter grootte van € 143.440,--. (zie ook bijlage 1).

1.8 Het risico van de garantstelling is voor ons gering.

Als gemeente(n) zijn we voldoende kapitaalkrachtig om t.z.t. de rekeningen van AGEM Gemeenten BV te kunnen voldoen. AGEM Gemeenten BV kan dus gegarandeerd blijven voldoen aan de verplichtingen die zij aangaan met het afsluiten van de lening. Om een lening aan te kunnen gaan, moet AGEM Gemeenten BV een financiële garantstelling kunnen overleggen aan de financier. Deze garantstelling kunnen wij als gemeenten leveren. Naar verwachting zal AGEM Gemeenten BV in de tweede helft van 2017 hiervoor het formele verzoek bij de gemeente indienen. De gemeenteraad is op grond van het Treasurystatuut bevoegd hierover te beslissen.

Kanttekeningen

n.v.t.

Kosten, baten, dekking

De op- en inrichting van de nieuwe BV is gepland voor december 2016-januari 2017. Het bedrag dat nodig is als financiële buffer tussen de energie-inkoop op de energiemarkt en energieverkoop aan de gemeenten à € 800.000,- moet in het vierde kwartaal van 2017 beschikbaar zijn, omdat AGEM Gemeenten BV dan energie gaat inkopen op de energiemarkt.

Het voorschot dat voor AGEM Gemeenten BV nodig is om voldoende werkkapitaal te creëren is bepaald aan de hand van recente verbruikscijfers. Het voorschot dat de gemeente Oude IJsselstreek aldus moet bijdragen is € 143.440,-. Voorfinancieren van onze bijdrage à € 143.440,- door middel van een lening aan AGEM Gemeenten BV heeft niet de voorkeur. Onder meer omdat dit in negatieve zin drukt op onze solvabiliteit. In de begroting van 2016 en 2017 is dan ook geen rekening gehouden met deze kosten.

AGEM Gemeenten BV gaat daarom dit aandeel in de kosten (en wellicht ook kostenbijdrages van andere gemeenten) dekken door het aangaan van een lening bij een bank (bij voorbeeld de BNG). Het geleende geld wordt na 1 januari 2018 in termijnen weer terugbetaald. De terugbetaling stopt op het moment dat het voorschot is afgelost. De kosten die gepaard gaan met de lening worden naar rato van het energieverbruik doorberekend aan de gemeenten in de maandelijkse energierekeningen en daarmee betaald uit de structurele energiebudgetten. Dit betekent een gespreide (terug)betaling van de kosten van de totstandkoming van AGEM Gemeenten BV. De doorlooptijd van de doorberekening van deze kosten is afhankelijk van de hoogte die doorberekend kan worden in de energieprijzen aangezien voldaan moet worden

aan de voorwaarde van marktconforme energietarieven. De opslag stopt op het moment dat de lening is afgelost.

Het ophogen van de structurele energiebudgetten vanwege de verandering in energieleverancier is niet nodig. Dit gezien de voorwaarde dat de energietarieven marktconform moeten zijn. Het voordeel dat ontstaat door de verwachte lagere energietarieven kan ook voor een deel hiervoor ingezet worden. Afhankelijk van de beschrijving van de begrotingsposten van de energiebudgetten kan het wel nodig zijn om in de begroting van 2018 de (her)verdeling van de lasten die uit deze energiebudgetten gedekt worden, op te nemen.

Uitvoering

Planning

Na positieve besluitvorming in de Achterhoekse gemeenten kan de AGEM Gemeenten BV worden opgericht. De bestuursleden van de coöperatie, in casu de Achterhoekse gemeenten, moeten voor de oprichting van de nieuwe BV hun instemming geven.

Belangrijk aandachtspunt is het volgende. De Achterhoekse gemeenten hebben volledige zeggenschap over AGEM en dus ook over de nieuwe AGEM Gemeenten BV. Op het moment dat er een nieuw lid toetreedt tot AGEM moet (statutair) geregeld worden dat besluiten aangaande de energielevering door AGEM Gemeenten BV uitsluitend voorbehouden is aan de gemeenten en niet ook aan de andere leden.

Voor het kunnen afsluiten van een inkoopcontract voor de levering van gas en elektriciteit met daarbij behorende dienstverlening (programmaverantwoordelijkheid) met een tegenpartij heeft AGEM Gemeenten BV de zekerheid nodig dat de gemeente haar verplichtingen zal nakomen (het afnemen van ingekochte elektriciteit en gas). Ook hiervoor kan door AGEM Gemeenten BV aan de Achterhoekse gemeenten een garantstelling gevraagd worden. Deze volgt dan in de 2e helft van 2017.

Parallel aan de oprichting van de AGEM Gemeenten BV wordt gewerkt aan de inrichting van de nieuwe organisatie. Uit de budgethouders, inkoopadviseurs en duurzaamheidscoördinatoren van de deelnemende gemeenten is de werkgroep inkoop energie Achterhoek benoemd. De werkgroep gaat samen met AGEM de levering van energie aan de Achterhoekse gemeenten verder voorbereiden.

Burgemeester en wethouders,

M.J.F. Verstappen
Secretaris

O.E.T. van Dijk
Burgemeester

Raadsvergadering d.d. 23 maart 2017

- conform voorstel
- zonder hoofdelijke stemming
- met algemene stemmen
- stemmen voor stemmen tegen
- aangenomen
- aangenomen met amendement
- aangehouden
- verworpen
- ter vergadering uitgereikt bij agendapunt
- in handen B&W gesteld
- opmerkingen/toezeggingen:
-

Bijlage 1 Werkkapitaal

Voor de in- en verkoop van energie is werkkapitaal noodzakelijk. De energie wordt immers ingekocht vóór dat deze weer wordt verkocht.

Om de hoogte van het werkkapitaal te kunnen bepalen is een liquiditeitsbegroting opgesteld. Hierin zijn de volgende punten meegenomen: Inkoop energie; waarborg; seizoenspatroon; verkoop energie; netbeheerkosten; energiebelasting, BTW en een buffer van 20% voor eventuele prijsstijging.

Onderstaande grafiek schetst de liquiditeitspositie over een periode van 3 jaar.

Hieruit komt naar voren dat er behoefte is aan een werkkapitaal van 800.000 euro dat eind 2017 beschikbaar is.

Benodigd werkkapitaal	€ 800.000
Prijs E	0,05
Prijs G	0,2

Verdeling gemeente	Verbruik E	Verbruik G	Totale kosten	Verhouding	Verdeling
Gemeente Aalten	2.000.554	181.083	€ 136.244	7%	€ 55.986
Gemeente Berkelland	3.972.012	297.872	€ 258.175	13%	€ 106.091
Gemeente Bronckhorst	4.066.329	474.177	€ 298.152	15%	€ 122.518
Gemeente Doetinchem	6.459.878	364.542	€ 395.902	20%	€ 162.687
Gemeente Montferland	2.635.761	288.018	€ 189.392	10%	€ 77.826
Gemeente Oost-Gelre	2.440.437	330.205	€ 188.063	10%	€ 77.280
Gemeente Oude-IJsselstreek*	4.591.060	597.565	€ 349.066	18%	€ 143.440
Gemeente Winterswijk	1.731.148	226.349	€ 131.827	7%	€ 54.171
Totaal	27.897.179	2.759.811	€ 1.946.821	100%	€ 800.000

*: De in dit overzicht opgenomen verbruikscijfers gaan over 2014. Omwille van de eenheid in advisering (het nu voorliggende advies wordt met gelijke tekst in alle Achterhoekse gemeenten aangeboden aan de colleges), zijn de verbruikscijfers in dit advies niet aangepast. Sinds 2014 zijn in Oude IJsselstreek de zwembaden geprivatiseerd, zodat het jaarverbruik aanzienlijk is gedaald.

